

Scientific journal
«ECONOMICS AND FINANCE»

AMEET Sp. z o.o., Lodz,
Poland

Innovative processes in education

Collective monograph

The monograph is included in scientometric database RSCI

AMEET Sp. z o.o.,
Lodz, Poland
2017

AMEET Sp. z o.o., Lodz, Poland

Innovative processes in education

Science editor:

Drobyazko S.I.

Ph.D. in Economics, Associate Professor, Professor of RANH

Reviewers:

Valeriy Okulich-Kazarin,

*Doctor of Educational Sciences, Professor of Institute of Administration of
Academy J.Dlugosza in Czestochowa (Poland)*

Shatalova Nina Ivanovna,

*Doctor Hab. in Social Sciences, Professor, Head of the Department of Personnel
Management and Sociology of Ural State Railway University (Ekaterinburg, Russia)*

Innovative processes in education: Collective monograph. - AMEET Sp. z o.o., Lodz, Poland, 2017.- 256 p.

ISBN 978-617-7214-51-8

Modern educational system is characterized by dramatic changes in all of its links, aimed at achieving a new quality of education. The concept of modernization of education and strategy define the main priorities of these changes - update the objectives and content of education, educational methods and technologies based on the latest achievements of science teaching and innovative approaches to improve it. The book This textbook contains material that reveals the reasons for the need of educational innovations and their implementation in a professional school in modern conditions; the basic concepts, theories and concepts on which they are based; the nature and patterns of pedagogical innovations.

Collective monograph is intended for politicians, scientists, entrepreneurs, teachers, postgraduate students, students, in the field of educational technology specialists.

ISBN 978-617-7214-51-8

© 2017 AMEET Sp. z o.o., Lodz, Poland ®

© 2017 Authors of the articles

© 2017 Drobyazko S.I.

CONTENT

НАВЧАННЯ УМОВНИМ КОНСТРУКЦІЯМ СТУДЕНТІВ ЕКОНОМІЧНИХ СПЕЦІАЛЬНОСТЕЙ. ОЛЕКСАНДРОВА Г.М.	5
ТЕХНОЛОГІЯ ФОРМУВАННЯ ГУМАННОЇ СПРЯМОВАНОСТІ МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ. БЕЗКОРОВАЙНА О.В., ПАВЛЮК Г.С.	16
МЕТОДИЧНА ПІДГОТОВКА МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ МУЗИКИ В КОНТЕКСТІ УНІВЕРСАЛЬНИХ ПРИНЦИПІВ ЗАГАЛЬНОЇ ТА МИСТЕЦЬКОЇ ОСВІТИ. БОДРОВА Т.О.	26
СТАНОВЛЕННЯ ОСОБИСТІСНОЇ ЗРІЛОСТІ МОЛОДІ ДО ПОДРУЖНЬОГО ЖИТТЯ ЯК ПСИХОЛОГІЧНА ПРОБЛЕМА У ВІТЧИЗНЯНІЙ І ЗАРУБІЖНІЙ ПСИХОЛОГІЇ. ДЬОМІНА Г.А.	40
ТЕОРЕТИЧНИЙ АНАЛІЗ КОНЦЕПТУ «ХУДОЖНЬО-КОМУНІКАТИВНА КУЛЬТУРА» В ПРОЕКЦІЇ ПЕДАГОГІКИ МИСТЕЦТВ. ЗАЙЦЕВА А.В.	49
ОРГАНІЗАЦІЯ ПРОБЛЕМНО-МОДУЛЬНОГО НАВЧАННЯ МАЙБУТНІХ СОЦІАЛЬНИХ ПРАЦІВНИКІВ В УМОВАХ ВИЩОГО НАВЧАЛЬНОГО ЗАКЛАДУ. КАРПЕНКО О.Г.	59
ІННОВАЦІЇ НА УРОКАХ ЛІТЕРАТУРИ У РОБОТІ З РОЗУМОВО ВІДСТАЛИМИ УЧНЯМИ. КРАВЕЦЬ Н.П.	75
ТЕХНОЛОГІЯ ФОРМУВАННЯ ФАХОВОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ ВЧИТЕЛІВ ТРУДОВОГО НАВЧАННЯ І ТЕХНОЛОГІЙ З ОСНОВ ПІДПРИЄМНИЦТВА. ЛЯШЕНКО М.Ю.	91
ТЕНДЕНЦІЇ МОДЕРНІЗАЦІЇ СОЦІОКУЛЬТУРНОЇ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ ПОЧАТКОВОЇ ШКОЛИ. МАТВІЄНКО О.В., ДІДУР Н.А.	103
ПРИНЦИПИ ТА КРИТЕРІЇ ВІДБОРУ ТЕРМІНОЛОГІЧНОГО МІНІМУМУ ДЛЯ ІНОЗЕМНИХ СТУДЕНТІВ-ЕКОНОМІСТІВ. НІКОЛАЄНКО В.В.	117
ІННОВАЦІЙНІ ПРОЦЕСИ В СИСТЕМІ ФОРМУВАННЯ ПРОФЕСІЙНО-ПЕДАГОГІЧНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ-ФІЛОЛОГІВ В УКРАЇНІ. ОВСІЄНКО Л. М.	130
ЗМІСТ ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ СОЦІАЛЬНИХ РЕАБІЛІТОЛОГІВ ДО РОБОТИ З РІЗНИМИ КАТЕГОРІЯМИ ОСІБ. ОЛЕКСЮК Н.	142
ТЕХНОЛОГІЧНИЙ ПІДХІД У МИСТЕЦЬКІЙ ОСВІТІ: СУТНІСТЬ ТА ПЕРСПЕКТИВИ. ПАНЬКІВ Л.І.	152
РОЗГЛЯД ГРАНЕЙ ПОЕЗІЇ З МАЙБУТНІМИ ПЕРЕКЛАДАЧАМИ. ПЕТЬКО Л.В.	160
ФОРМУВАННЯ РИНКУ СОЦІАЛЬНИХ ПОСЛУГ НА СУЧАСНОМУ ЕТАПІ В УКРАЇНІ. РОМАНОВА Н.Ф.	183
ПРОБЛЕМА ВИХОВАННЯ НАЦІОНАЛЬНОГО САМОСТВЕРДЖЕННЯ В УЧНІВСЬКОЇ МОЛОДІ: СУЧАСНИЙ ВИМІР. СОЙЧУК Р.	199

ЕЛЕКТРОННИЙ ЖУРНАЛ ОБЛІКУ УСПІШНОСТІ СТУДЕНТІВ ЯК ЕФЕКТИВНИЙ ІНСТРУМЕНТ МОНІТОРИНГУ ЯКОСТІ ВИЩОЇ ОСВІТИ. ТИТОВА Н.М.	218
СОЦІАЛЬНІ КОМУНІКАЦІЇ В ІНТЕРКУЛЬТУРНОМУ ПРОСТОРИ: ВІДПОВІДЬ НА ВИКЛИКИ СЬОГОДЕННЯ. ЧЕРНУХА Н.М., АСЛАНОВ Г.	230
НОВІТНІ ПІДХОДИ ТА ТЕХНОЛОГІЇ У ПРОФЕСІЙНІЙ ПІДГОТОВЦІ ВЧИТЕЛЯ МИСТЕЦЬКИХ ДИСЦИПЛІН. ЩОЛОКОВА О.П.	238

НОВІТНІ ПІДХОДИ ТА ТЕХНОЛОГІЇ У ПРОФЕСІЙНІЙ ПІДГОТОВЦІ ВЧИТЕЛЯ МИСТЕЦЬКИХ ДИСЦИПЛІН

Щолокова О. П.

доктор педагогічних наук, професор

Національний педагогічний університет імені М.П. Драгоманова, м. Київ

Система вищої освіти в Україні значною мірою віддзеркалює суперечливий характер нашої епохи. Комунікативні, технологічні, соціальні, моральні та інші зміни, що відбуваються на її теренах, а також пов'язаний з ними динамізм і розмаїття інформації вимагають підвищення кваліфікації педагогічних кадрів, оперативного та інтенсивного засвоєння фахівцями нових видів діяльності. Відповідно й вища педагогічна освіта в галузі мистецтва повинна спрямовуватись на створення умов для забезпечення професійного зростання майбутніх фахівців, розвитку їх здатності самостійно вирішувати життєві й професійні проблеми. Стало очевидним, що вузькопрофесійна підготовка фахівців вже не відповідає вимогам часу, важливим компонентом їх професійного зростання стає широка освіченість, що й спонукає шукати нові можливості для удосконалення навчального процесу [1; 7; 8; 9; 10; 12; 14; 15; 17].

Сучасні вчені (Б.Гершунський, О. Газман) дотримуються думки, що освіченість – це якість, яка є індивідуально-особистісним результатом освіти і полягає в умінні особистості бачити багатовекторність причинно-наслідкових зв'язків, розв'язувати завдання, розкривати питання і вирішувати проблеми у різноманітних видах діяльності. Так, Б.Гершунський називає освіченість грамотністю, доведеною до суспільного та особистісно необхідного рівня [3, с. 22]. Вчений підкреслює етапність переходу грамотності в освіченість. На його думку, освіченість передбачає вибірковість у поглибленні будь-яких складових грамотності, що і виводить особистість на рівень професійної освіченості.

Отже, зростання людини як особистості асоціюється, перш за все, з отриманням освіти як процесом набуття різнобічних знань. Сьогодні освіта набуває значення «культурного капіталу» (Н. Schelsky) завдяки тому, що особистість має можливість отримувати широкі та різноманітні знання, а також регулювати свою життєдіяльність у різних напрямках.

Оскільки робота вчителя мистецьких дисциплін спрямована на формування у школярів естетичних почуттів і смаків засобами мистецтва, то цілком логічно припустити, що освіченість фокусується у сфері мистецтва і спрямовується на розвиток відповідного світогляду, вміння аналізувати і порівнювати мистецькі явища. В результаті такого занурення у майбутніх вчителів формуються глибокі й різнобічні мистецькі знання, а також розвиваються універсальні духовні цінності та почуття, які можна визначити поняттям «культурологічна освіченість».

Зазначимо, що це поняття поки що не знайшло висвітлення у науковій літературі. Вимагає уточнення його зміст і можливості застосування у науковому обігу. На наш погляд, категорію «культурологічна освіченість» можна розглядати по-різному. Так, у вузькому професійному плані це поняття можна трактувати як уміння читати наукові або музичні тексти і записувати

власні думки. Часто у поняття освіченості музикознавці включають знання особливостей основних жанрів, визначення типів фактури, формоутворюючих елементів, тобто всього того, що служить своєрідним «будівельним матеріалом» художнього розвитку особистості музиканта, Саме в такому плані воно зустрічається у працях Л.Мазеля, А.Сохора, М.Ройтенштейна, В.Цуккермана та інших музикознавців.

Разом з тим в галузі мистецько-педагогічної освіти до майбутніх фахівців висуваються більш широкі вимоги. Їм, крім здобутих знань, необхідно володіти художнім мисленням, проявляти творчу активність та ініціативність, а також здатність координувати свої дії з урахуванням певних педагогічних умов. Орієнтуючись на інтереси особистості, адекватні сучасним тенденціям суспільного розвитку, у фаховій мистецькій освіті можна виділити такі завдання:

- стимулювання емоційного розвитку і художнього мислення, активізація творчого потенціалу через засвоєння різних видів художньої діяльності;
- створення умов для широкої базової освіти, що дає змогу доволі швидко переключатися на суміжні галузі професійної діяльності;
- оволодіння системою поглядів, згідно яких фахові знання спрямовуються на формування моральності, особистісної культури, ціннісної свідомості.

Зрозуміло, що вирішення цих завдань потребує не просто удосконалення змісту і організації навчального процесу у вищій школі, а й впровадження новацій, які б об'єктивно відповідали новим вимогам.

Теоретичне осмислення закономірного характеру взаємозв'язку мистецької освіченості і культури, їх ізоморфної тотожності, а також врахування реалій сьогодення стосовно збільшення сфер діяльності педагога-музиканта, дозволяє наголошувати на продуктивності культурологічного, аксіологічного, синергетичного і герменевтичного підходів у його фаховій підготовці. Така позиція здається найбільш перспективною, оскільки випускники факультетів мистецтва знаходять застосування своїх знань та умінь не тільки як вчителі музики, а й у багатьох інших сферах мистецько-педагогічної діяльності.

Культурологічний підхід засновується на позиції, згідно якої культура розглядається як цілісність, що розвивається і функціонує за особливими законами. Науковий апарат культурології набуває статусу «метанауки», що дозволяє осмислити культуру у світлі історичного буття людини та її творчої діяльності [5; 16]. При цьому поняття «художня культура», яке застосовується в педагогічному аспекті, містить два основних значення (знання про мистецтво у всіх його різновидах і художньо-педагогічну інтерпретацію мистецьких творів). Відповідно художню культуру можна інтерпретувати не тільки як джерело змісту освіти, а і як можливість її проектування в мистецькій освіті і наукових дослідженнях. Крім того зазначимо, що завдяки культурологічному підходу в освітньому процесі зберігаються культурно-історичні та етно-соціальні цінності, а також формуються особистісні компетенції, які містять інтелектуальну, емоційну і моральну складові.

Таким чином, культурологічний підхід став універсальним засобом поєднання музикознавства з мистецтвознавством, психологією, філософією, теологією, лінгвістикою, семіотикою та іншими науками. Тож розробляючи концепцію культурологічного підходу в педагогіці мистецтва, важливо, перш за все, враховувати аналітичні напрямки, що склалися в науці (М.Бахтін, М.Каган, В.Біблер) для інтерпретації феномена художньої культури, а саме:

- духовно-змістовий аналіз художньої культури, коли вона розглядається з позицій аксіологічної, духовно-моральної сутності;

- морфологічний аналіз художньої культури, який дозволяє виявити сутність і особливості основних видів мистецтва;

- функціональний аналіз, який застосовується для опису основних видів художньої діяльності зі створення, збереження, сприйняття, оцінки видів мистецтва;

- аналіз художньої культури особистості, за яким категорія «особистість» є об'єднуючим началом для інших показників художньої культури з педагогічної точки зору. При цьому проблеми формування художньої культури особистості розкриваються з позицій духовно-змістової, моральної спрямованості освіти та виховання.

Таке глибоке впровадження у фахове навчання студентів культурологічних знань дозволяє розвинути їх художнє мислення, сформувати відповідні художні уявлення і погляди, а також певну шкалу естетичних цінностей, що в кінцевому результаті сприяє зростанню загальнокультурної компетентності і професійної відповідальності за якість власної музично-педагогічної діяльності [13; 18].

Якщо культурологічний підхід розглядається у якості методології мистецької освіти, то у змісті професійної підготовки студентів його можна застосовувати на декількох рівнях, наприклад:

- на рівні загальнотеоретичного знання про феномен культури, її розвитку в історичному вимірі, типологічних особливостей різних національних культур (зокрема виявлення особливостей культур Заходу і Сходу);

- на рівні міжпредметного фахового знання, що дозволяє досягнути особливості одного виду мистецтва в його взаємодії з іншими видами (наприклад, при обґрунтуванні періодизації історії музики, визначенні її стильових закономірностей);

- на рівні внутрішнього фахового знання, яке дозволяє в межах спеціалізованого вивчення навчальних дисциплін аналізувати культурологічні проблеми (наприклад, аналізувати музичні твори, виявляти засоби виразності, що характеризують творчий метод композитора).

Окреслені рівні можна розглядати у якості організаційно-методичної моделі, яка розширює межі мистецько-педагогічної освіти і активно впливає на майбутню професійну мобільність.

У сучасних дослідженнях також обґрунтовується емоційно-ціннісний компонент змісту освіти. Дослідники виділяють ціннісні орієнтації як центральну ланку фахових компетенцій, тому що саме вони визначають

потребу в оволодінні педагогічною майстерністю. Вони визнають, що від рівня розвитку ціннісної свідомості студентів залежать усі інші компоненти їх педагогічної діяльності, формується мотивація до набуття особистісної художньої культури.

Цілком слушними можна вважати думки тих дослідників, які вважають, що ціннісні орієнтації виконують прогностичну і проектну функцію і тим самим допомагають вибудувати модель майбутньої педагогічної діяльності як орієнтира для саморозвитку і самовдосконалення, а усвідомлення вчительського фаху як цінного для себе забезпечує моральну сталість і психологічну готовність до виконання професійних функцій.

Аксіологічний підхід у фаховій мистецькій освіті своєрідними засобами акцентує увагу на національному і загальнолюдському досвіді емоційно-ціннісного ставлення до світу. З цього приводу доречно пригадати думку Б. Неменського, який постійно у своїх працях наголошує: «Мистецтво олюднює не повчанням, воно не дає рецепта правильної поведінки, проте відкриває шлях для засвоєння людського досвіду захоплення і зневаження, любові і ненависті – для пошуків сьогodнішніх «суто-особистісних» критеріїв морального і позаморального» [6, с. 24].

Підкреслимо також, що сформованість у вчителя мистецьких дисциплін системи цінностей дозволяє адекватно оцінювати явища в сучасному мистецтві, визначати його емоційно-психологічні стани, вибірково ставитись до існуючих соціокультурних процесів.

У такому контексті навчальні дисципліни фахового спрямування не тільки створюють умови для формування культурологічних знань і мистецького тезаурусу студентів, але й стають ціннісними альтернативами, які допомагають усвідомлювати смисли культури для їх трансляції у художньо-педагогічній діяльності.

Оскільки основним засобом передачі цінностей є стимулювання адекватних емоційних переживань у ситуаціях їх внутрішнього сприйняття, то реалізація аксіологічного підходу передбачає використання технологій навчання, які апелюють не стільки до раціонального мислення, скільки до посилення емоційного переживання ідей, думок, станів, закладених у творах мистецтва; вони також створюють умови для рефлексії внутрішніх станів студентів (визначення моральних колізій, проблемних ситуацій).

Звичайно, загальнолюдські і національні цінності, втілені у творах мистецтва, не можна нав'язувати у вигляді правил і аксіом. Їх засвоєння стає органічним за умови створення емоційного напруження думки, залучення до діалогу поглядів, проживання певної духовної ситуації як такої, що має відношення до особистісного світу студента. Звідси випливає, що аксіологічний підхід у фаховій мистецькій освіті дозволяє транслювати цілісну систему суспільно значущих загальнолюдських і національних цінностей, розвинути емоційну палітру переживань студентів, регулювати їх афективний розвиток, реалізовувати і спрямовувати емоційну підтримку творчої активності у педагогічній діяльності.

Розглядаючи синергетичний підхід в якості концепта методології педагогіки мистецтва, треба зазначити, що поняття «синергетика» – від грець. «synergeia» – означає співдружність, співпрацю і акцентує увагу на узгодженості частин для утворення структури як загального цілого. Сучасні дослідники вважають педагогічну синергетику синтезом багатofакторних взаємодій у зустрічних процесах освіти і самоосвіти, виховання і самовиховання, що матеріалізуються в особистості тих, хто навчається. У загальному вигляді ця ідея виражається у варіативності або альтернативності вибору. В системі освіти варіативність означає створення в освітньому середовищі умов вибору і надання кожному суб'єкту можливість індивідуального просування до успіху, стимулювання самостійного вибору і прийняття відповідального рішення. Більш конкретно такий вибір полягає у визначенні індивідуальної траєкторії освіти, темпу навчання, досягнення різного рівня освіченості, обирання навчальних дисциплін і викладачів, форм і методів навчання, індивідуальних засобів і методик, творчих завдань тощо [11].

З позицій синергетики у навчанні не може бути абсолютного безладдя; навіть хаос стає предметом наукового осмислення. Тобто і хаос, і випадковість, і дезорганізація можуть бути не тільки руйнівними, а й у певних обставинах втілювати творче та конструктивне начало. Отже, концептуально-методологічна новизна ідей самоорганізації пов'язана з визнанням здатності різних систем до саморозвитку за рахунок притоку енергії та інформації із зовні, перш за все за рахунок використання своїх внутрішніх можливостей.

Питання впровадження принципів синергетики в теорію і практику педагогіки мистецтва набувають все більшої актуальності. *Синергетичний підхід* в мистецькій освіті характеризується застосуванням методів, спрямованих на пошуки нового знання, відкриття нових істин, що мають евристичний характер і спираються не тільки на правила, а й на інтуїцію, уяву і творчість. Прикладом такої роботи зі студентами може бути створення творчих проектів для проведення різних типів уроків. Отже, для педагогіки мистецтва синергетика виступає важливим методологічним принципом, оскільки в межах цілеспрямованого взаємовпливу в педагогічному процесі як раз і спостерігаються ефекти, що вивчаються новою галуззю знань.

Не менш важливим для фахової підготовки студентів мистецького профілю вважаємо застосування *герменевтичного підходу*. Треба зазначити, що у контексті «зміщення епіцентру всього буття людини до центру культури» (В.Біблер) звернення до герменевтики стало закономірним і природним. У наш час вона представляє в гуманітарному пізнанні і культурі в цілому одну з форм осмислення духовного досвіду людини, науку про походження і розуміння духовних цінностей; герменевтика активно розвивається і знайшла відображення в працях таких відомих вчених як В.Андрєєв, М.Бахтін, М.Бердяєв, В.Біблер, Х.-Г.Гадамер, А.Закирова, А.Маслоу, В.Соловйов, М.Хайдеггер та ін.

Згадані науковці підкреслюють, що в центрі герменевтичного знання знаходиться проблема розуміння людини та її оточення, що має для педагогіки мистецтва унікальне значення. При цьому пошук шляхів розуміння спирається

як на раціонально-логічне, так і на ірраціональне, надаючи пріоритетності почуттям та інтуїції. Разом з тим звернення до будь-якого тексту вимагає, перш за все, «досвіду осмислення», яке ніколи не починається з нуля і ніколи не закінчується [4].

На нашу думку, саме цей аспект несе в собі гуманістичний потенціал, оскільки концентрується навколо духовного життя людини. Таке специфічне наукове знання, побудоване на герменевтичних засадах, має значний потенціал для інтерпретації творів мистецтва, оскільки може враховувати поліваріантність поглядів, понять і явищ. Їх поєднання утворює нове голографічне поняття, яке М.Вебер назвав «пояснюючим розумінням». Відповідно формується й художньо-образне мислення, провокуючи свідомість на осягнення багатовекторних художніх явищ.

Відомо, що в герменевтичному аналізі всі елементи знаходяться в стані взаємовизначення: частки та цілого, загального та одиничного, тексту та контексту, особистості та суспільства, теорії і досвіду тощо. Ця дуальність стимулює інтелектуальний компонент інтерпретації завдяки визначенню сутності одного через протилежне. Даний процес може йти у двох напрямках: на основі співставлення і виявлення протилежних явищ, або на основі співпадіння, знаходження у них спільного.

Герменевтика як мистецтво тлумачення здійснюється крізь призму розуміння іншого, тобто учня, а також розуміння себе як фахівця. Таке фахове спрямування рефлексії полегшує процес самоідентифікації, який допомагає вчителю відчувати себе приналежним до педагогічної спільноти з усіма характерними ознаками.

Ще одна важлива особливість герменевтичного підходу зв'язана з тим, що він безпосередньо намагається виявити особистісні смисли, розкрити ціннісні аспекти творчої діяльності. Шукаючи та осмислюючи нові ідеали, герменевтика намагається виявити знання, представлені у різних формах суспільної свідомості (науці, мистецтві, релігії, психології тощо), і поєднати їх у системну цілісність на методологічних засадах. Таким чином, застосування герменевтики в галузі педагогіки мистецтва допомагає перекодувати мистецтвознавчі знання в педагогічну площину з метою виявлення їх духовних цінностей і моральних якостей, створювати синтетичні моделі інтерпретації творів мистецтва, які відповідно викликають і певні способи сприйняття: раціональний та емоційний.

Застосування запропонованих підходів допомагає сформувати у студентів систему методичних знань, умінь і навичок, ефективність якої перевіряється готовністю до педагогічної діяльності. У зв'язку з цим виокремлюємо такі перспективні методи навчання студентів:

Методи асоціативних зв'язків між видами мистецтва (порівняння, зіставлення). Ця група методів засновується на твердженні сучасного мистецтвознавства, згідно якого художні мови різних видів мистецтва є інтонаційними і виразними, оскільки в центрі мистецтва завжди стоїть людина з її духовним світом. У сукупності вони представляють одну спільну мову, в

основі якої лежить інтонація і рух – найбільш притаманні людині способи спілкування.

У кожен епоху художні інтонації асоціативно зв'язані з різнобічним досвідом епохи і людини. Аби зрозуміти та інтерпретувати ці художні інтонації, необхідно набути особистісного досвіду спілкування з ними, відчувати їх особливості. Саме у такому діалозі відбувається осмислення духовного багатства мистецтва.

Методи імпровізації. Як відомо, імпровізація в галузі мистецтва – це безпосереднє (миттєве) створення образів під час художньо-творчої діяльності. У навчально-виховному процесі використовуються музична (інструментальна, вокальна), пластична, живописна, вербальна імпровізація. Вона може бути на вільну або на задану тему і найчастіше виконується разом з учителем. Для студентів засвоєння цього виду художньо-творчої діяльності передбачає поетапну підготовку із послідовним ускладненням навчально-творчих завдань та розширенням способів їх відтворення. Майбутнім вчителям необхідно розробити варіанти таких завдань з урахуванням навчальних тем і особливостей їх опанування в різних формах уроків.

Проблемні методи. Стимулюючи асоціативне мислення студентів, ці методи включаються у вирішення художньо-естетичних завдань. В їх основі лежить створення проблемних ситуацій, які мають свої особливості. По-перше, вони повинні бути цікавими для студентів, а по-друге, вимагають використання різних видів мисленнєвих операцій (порівняння, аналіз, узагальнення та ін.), за допомогою яких вони знаходять щось нове для себе, вирішують художні завдання. Проблемні теми можна виділити практично у кожному розділі програмного матеріалу з усіх навчальних дисциплін художньо-естетичного циклу.

Методи створення художньо-комунікативної ситуації. В основі цих методів лежить система зв'язків художнього твору з життєвим і художнім досвідом студентів. Відповідно навчання будується на варіативному моделюванні усіх елементів художньо-комунікативної ланки. Педагог ставить студентів у позиції творців, виконавців, слухачів, глядачів або читачів, спираючись на варіативність вирішення художнього завдання і смислової багатозначності образів, відшукуючи разом з ними доцільність, тотожність або відмінність у використанні художніх засобів.

Методи інтерпретації художніх творів. У мистецтвознавстві доведено, що всі види мистецтва існують за законами варіативної множинності художнього образу. Створений художником, композитором, письменником, режисером художній образ вступає у діалог з індивідуальною свідомістю не тільки виконавців, а також і глядачів, слухачів, читачів. Під час кожного індивідуального сприйняття [9] народжується свій власний варіант інтерпретації художнього образу. Чим більше людина, яка сприймає художній образ, підготовлена, тим глибше вона проникає у задум автора, а її інтерпретація твору стає більш адекватною. Тобто можна сказати, що інтерпретація – це творчий результат сприйняття і тлумачення художнього образу, в основі якого лежать операції аналізу, синтезу і художнього

узагальнення. В результаті методичної підготовки студенти повинні зрозуміти, що кожний урок – це складна багатоголосна партитура художніх образів, яка спрямовується на сприйняття і пізнання мистецтва.

Підсумовуючи вищевикладене зазначимо, що виділені методологічні підходи у мистецько-педагогічній освіті як галузі гуманістичного знання дозволяють: 1) аналізувати всю суму освітніх проблем і встановлювати їх ієрархію; 2) вивчати основні завдання і визначити стратегію та основні засоби їх розв'язання; 3) у загальному вигляді здійснювати прогнозування подальшого розвитку освіти з урахуванням сучасних вимог с суспільства.

Література:

1. Андреев, В.И. Педагогика творческого саморазвития / В.И.Андреев. – Казань: Изд-во Казанского ун-та, 1996. – 568 с.
2. Газман О.С. Педагогика свободы: путь в гуманистическую цивилизацию XXI века / О.С.Газман // Новые ценности образования. –1996. – Вып.6. – С. 10–37.
3. Гершунский Б.Г. Философия образования для XXI века / Б.Г.Гершунский. – М. : Совершенство, 1998. – 608 с.
4. Закирова А.Ф. Педагогическая герменевтика / А.Ф.Закирова. – М. :Издательский дом Шалвы Амовашвили, 2006. – 328 с.
5. Крылова Н.Б. Культурология образования / Н.Б.Крылова // Новые ценности образования. – М. : Народное образование, 2000. – Вып. 10. –272 с.
6. Неменский Б.М. Дидактика глазами художника / Б.М.Неменский // Педагогика. – 1998. – №3. – С. 19–25.
7. Петько Л.В. Виховний і професійний аспекти музично-педагогічної спрямованості навчання іноземної мови студентів ВНЗ у системі музично-педагогічної освіти / Л.В.Петько // Музика та освіта. – 2013. – № 3. – С. 14–18. URI <http://enpuir.npu.edu.ua/handle/123456789/7872>
8. Петько Л.В. Робота над піснею в курсі англійської мови як один із засобів професійної підготовки студентів гуманітарних спеціальностей ВНЗ / Л.В.Петько // Іноземні мови. – 2011. – № 1 – С. 44–48. URI <http://enpuir.npu.edu.ua/handle/123456789/7839>
9. Петько Л.В. Формування професійно орієнтованого іншомовного навчального середовища в умовах університету для студентів спеціальності «Музичне мистецтво» (на прикладі вірша Мері Ховітт «Павук і Муха») // Л.В.Петько // Наукові записки Бердянського держ. пед. ун-ту. Педагогічні науки: зб. наук. пр. – Вип. 1. – Бердянськ : ФО-П Ткачук О.В., 2016. – С. 184–190. URI <http://enpuir.npu.edu.ua/handle/123456789/10075>
10. Петько Л.В. Шляхи формування іншомовної соціокультурної компетенції студентів мистецьких спеціальностей ВНЗ у процесі фахової підготовки / Л.В.Петько // Проблеми підготовки сучасного вчителя: зб. наук. пр. Уманського держ. пед. ун-ту імені Павла Тичини. – Умань : ПП Жовтий О.О., 2012. – Вип. 6. – Ч. 3. – С. 57–62. URI <http://enpuir.npu.edu.ua/handle/123456789/7445>
11. Таланчук Н.М. Системно-синергетическая философия как методология современной педагогики / Н.М.Таланчук // Магистр. – 1997. – СВ. – С. 32–41.
12. Щолокова О.П. Сучасні вимоги до індивідуального навчання в системі фахової підготовки вчителя музики / О.П. Щолокова // Художньо-освітній простір України в контексті новітньої історії. – К., 2007. – С. 53–58.
13. Щолокова О.П. Хрестоматія фортепіанних творів українських композиторів [Ноти]. перша частина / О.П.Щолокова, Н.М.Згурська, Н.М.Строчан. – К. : НПУ ім. М. П. Драгоманова, 2007. – 378, [2] с.

14. Щолокова О.П. Художньо-естетичне виховання школярів засобами художньої культури : навч. посібник / О.П.Щолокова – К. : УДКУ, 1993. – 80 с.
15. Pet'ko L.V. Formation of professionally oriented foreign language teaching environment in the conditions of university for students of art specialties / L.V.Pet'ko // Economics, management, law: problems of establishing and transformation: Collection of scientific articles. – Al-Ghurair Printing & Publishing LLC, Dubai, UAE, 2016. – P. 395– 398. URI <http://enpuir.npu.edu.ua/handle/123456789/9779>
16. Shcholokova O.P. Art and pedagogical designing as a means of improvement of music teacher's professional preparing / O.P. Shcholokova // Economics, management, law: socio-economical aspects of development: Collection of scientific articles. Volum 2. – Edizioni Magi – Roma, Italy. – 2016. – P. 265–268. URI <http://enpuir.npu.edu.ua/handle/123456789/10130>
17. Shcholokova Olga. Pedagogical Principles of Young Pupils' Music Culture Formation in Piano Teaching Process / Olga Shcholokova, Ding Yun // Intellectual Archive. – 2015. – Volume 4. – No. 6 (November). – Toronto : Shiny Word Corp., 2015. – PP. 160–169. URI <http://enpuir.npu.edu.ua/handle/123456789/10143>
18. Shcholokova Olga. Modern Views on the problem Piano tone production in the musical-pedagogical literature / Olga Shcholokova, Wang Xue // Intellectual Archive. – Toronto : Shiny Word.Corp. (Canada). – 2016. – November/December. – Vol. 5. – No. 6. – PP. 81–90. URI <http://enpuir.npu.edu.ua/handle/123456789/12116>

Scientific journal
«ECONOMICS AND FINANCE»

AMEET Sp. z o.o., Lodz,
Poland

Innovative processes in education

Collective monograph

Copyright © 2017 by the authors
All rights reserved.

WARNING

Without limitation, no part of this publication may be reproduced, stored, or introduced in any manner into any system either by mechanical, electronic, handwritten, or other means, without the prior permission of the authors

Edited by the authors.

ISBN 978-617-7214-51-8

AMEET Sp. z o.o., Lodz, Poland
Nowe Sady 6, 94-102 Łódź